

развитых странах все большее распространение получает тенденция углубления промышленной и торговой специализации, что выражается в стремлении сосредоточивать отдельные виды производства в регионах, имеющих сравнительные преимущества.

В мировой практике, программы государственно-частного партнерства в инновационном развитии регионов направлены на стимулирование процессов трансфера результатов интеллектуальной деятельности, созданных с использованием государственных средств, содействие коммерциализации результатов интеллектуальной деятельности, полученных в государственном секторе, поддержку малых и средних инновационных предприятий, в том числе поощрение создания «start-up» и «spin-off»-компаний государственными организациями, развитие кластерных инициатив, поощрение развития сетевого взаимодействия [3].

Таким образом, эффективным инструментом инновационного развития регионов является государственно-частное партнерство, позволяющее, успешно преодолевать такие «узкие места», как недостаточное качество управления государственной собственностью, недостаток инвестиционных ресурсов, отсутствие инновационных технологий, низкая экономическая эффективность [1, 57].

В связи с этим, целесообразно обосновать теоретические и практические рекомендации использования механизма государственно-частного партнерства в инновационном развитии регионов для дальнейшего исследования в этом направлении.

Литература

- Судариков Л.А. Государственно-частные партнерства в сфере науки, технологий и инноваций: зарубежный опыт /Л.А. Судариков, А.В. Грибовский// Инновации. – 2012. – №7(165). – С. 47-59.
- Competitiveness poles and public-private partnerships for innovation [Electronic Resource] – Mode of access: http://www.technopolis-group.com/resources/downloads/101026_Competitiveness_poles_for_OECD.pdf
- Innovation Policy and Performance: A Cross-Country Comparison [Electronic Resource] – Mode of access: http://s3.amazonaws.com/zanran_storage/www.eib.org/ContentPages/31067713.pdf
- Яшева Г.И. Формирование стратегии государственно-частного партнерства в инновационном развитии регионов [Электронный ресурс] /Г.И. Яшева// –Режим доступа: ukros.ru/wp-content/uploads/2012/08/яшева.doc

УДК 339.92

Полуянов В.П., д.э.н., профессор

Полуянова Е.И., к.э.н., доцент

Автомобильно-дорожный институт ГВУЗ «Донецкий национальный технический университет», г. Горловка

PoluyanovVP@rambler.ru

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫХ КОМПАНИЙ В ЖКХ

Постановка проблемы. Исследования экономистов показывают, что Украина, принадлежащая к числу стран с переходной экономикой и критически воспринимая опыт развитых стран, должна быть потенциально готова к расширению сотрудничества с ТНК в области производства и распределения электроэнергии, газа и воды, где на сегодня имеется существенное отставание от общемировых тенденций. Поэтому актуальным является критическое изучение мировых тенденций в данном вопросе.

Публикации. При проведении данного исследования использованы данные отчетов о мировых инвестициях [1-3].

Цель работы – выявить мировые тенденции в деятельности ТНК в сфере коммунальной инфраструктуры.

Изложение основного материала. Статистика говорит о том, что в области водоснабжения и водоотведения к 2007 году 64 страны в мире использовали различные

формы сотрудничества с ТНК [1, с. 95]. Для выявления тенденций мирового развития ТНК в сфере жилищно-коммунального хозяйства были использованы данные из [1, с. 239-240], которые были дополнены сведениями, размещенными на сайтах корпораций. В случае невозможности даже в таком случае получить точные количественные значения, они были оценены эксперты путем. Данные были сгруппированы по видам экономической деятельности (табл. 1).

Таблица 1.- Сводные данные по ста крупнейшим в мире транснациональным корпорациям, работающим в сфере инфраструктуры в 2006 г.

Группа	Абсолютные значения				Удельный вес, %			
	Количество ТНК, ед.	Активы, млн. долл.	Объем продаж, млн. долл.	Работников, чел.	Количество ТНК	Активы	Объем продаж	Работников
Аэропорты	3	48838	21893	149409	3,0	1,3	1,3	3,0
Электричество	28	1123337	446143	668620	28,0	29,0	25,5	13,6
Природный газ	7	184936	113918	117225	7,0	4,8	6,5	2,4
Железные дороги	5	103578	58066	351528	5,0	2,7	3,3	7,2
Дороги	8	233363	129146	501902	8,0	6,0	7,4	10,2
Морские порты	7	206428	109393	440969	7,0	5,3	6,3	9,0
Телекоммуникации	37	1684274	717240	2137114	37,0	43,5	41,0	43,6
Вода	5	289089	152559	540076	5,0	7,5	8,7	11,0
Всего	100	3873843	1748358	4906843	100	100	100	100

В сфере водоснабжения и водоотведения (группа 8) зафиксировано всего 5 корпораций: Grupo Agbar (Испания), YTL Power (Малайзия), Veolia Environnement (Франция), Suez (Франция), RWE Group (Германия). На долю первых двух групп корпораций приходится более 72% суммарной стоимости активов, 66,5 объема продаж, в них работает 67,2 % всех работников.

Изучение относительных показателей функционирования этих же групп ТНК показало, что в группе 8 (водоснабжение и водоотведение) сконцентрированы наиболее крупные корпорации (средняя стоимость активов более 57 млрд. долл.). Для них, хотя и получаемый годовой доход на одного работника несколько ниже усредненного показателя (282, 5 тыс. долл. против 356,3 тыс. долл.), зато выше отдача активов (52,8 центов с каждого доллара активов против 45,1 цент./долл.).

Исследования показали, что тенденцией в мировом развитии, является увеличение количестве государственных транснациональных корпораций. Так, в 2009 году в мире насчитывалось 653 государственных транснациональных корпорации, которые в совокупности владели более чем 8500 филиалами в различных странах. Из них в Юго-Восточной Европе и странах с переходной экономикой работало всего 23 (3,5%), из которых 14 (2,1) – в Российской Федерации [2, с. 30]. Из 30 крупнейших государственных ТНК в 2009 г. по 6 работало в области ЖКХ, телекоммуникаций и нефтепродуктов, 3 – в сфере автотранспорта [3, с. 30].

В целом из 653 государственных ТНК – 63 (9,6%) работало в сфере производства и распределения электроэнергии, газа и воды – 63 (9,6%). В развитых странах максимальный удельный вес ТНК (33%) приходится на производство и распределение электроэнергии, газа и воды. Для развивающихся стран и стран с переходной экономикой на долю таких ТНК приходится 5%, а максимальное количество (более 40%) сосредоточено в добывающей промышленности [2].

Выводы. Мировая практика показывает, что сфера коммунальной инфраструктуры в развитых странах обслуживается ТНК, к чему потенциально должна быть готова и Украина.

Література

1. World Investment Report 2008: Transnational Corporations and the Infrastructure Challenge. New York and Geneva: United Nations Conference On Trade And Development, 2008. – 288 pp. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.unctad.org/en/docs/wir2008_en.pdf

2. World Investment Report 2009: Transnational Corporations, Agricultural Production and Development. - New York and Geneva: United Nations Conference On Trade And Development, 2009. – 278 pp. - [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.unctad.org/en/docs/wir2009_en.pdf

3. World Investment Report 2011. Non-equity modes of international production and development. - New York and Geneva: United Nations Conference On Trade And Development, 2011. – 251 pp. - [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unctad-docs.org/files/UNCTAD-WIR2011-Full-en.pdf>

УДК 330.322.01

Семенов А.Г., д.е.н., професор,

Васильєв В.О., аспірант

Донецький національний університет, м. Донецьк

vvasilcev@gmail.com

ПРИОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

В умовах стрімкого розвитку науково-технічного прогресу, інвестиції є найважливішим засобом забезпечення прогресивних структурних зрушень в економіці. В сучасних умовах функціонування економіки України, інвестиційні ресурси використовуються неефективно про що свідчить нерівномірний розподіл інвестицій та зниження прибутковості національних підприємств. В міжнародному рейтингу інвестиційної привабливості Україна посідає 88 місце [1, с 308]. Тому визначення пріоритетних напрямків застосування інвестицій є актуальними завданням активізації інвестиційних процесів в економіці України.

Ринкові відносини в інвестиційній діяльності насамперед стосуються її джерел (державне фінансування, власні фінансові ресурси інвесторів, позики в кошти, залучення іноземних інвестицій та інші особливі форми фінансування (лізинг, форфейтинг, випуск цінних паперів)). В умовах дефіциту власних фінансових ресурсів вирішення проблеми залучення інвестиційних ресурсів стає неможливим без визначення пріоритетних напрямків їх застосування:

1. Галузеві пріоритети. Для досягнення стабільного економічного зростання, інвестиційні ресурси повинні бути спрямовані в галузі, які забезпечують максимальний економічний ефект та підвищення конкурентоспроможності економіки країни [2, с. 22]. У 2011 році найприоритетнішими галузями інвестування залишилися промисловість, операції з недроподібним майном, оренда, інжініринг та надання послуг підприємствам, діяльність транспорту та зв'язку (36,2%, 17,7% та 16,5% загального обсягу інвестицій відповідно), тобто переважає інвестування в сферу послуг [3].

Важливі значення мають інвестиції в сільське господарство, легку та харчову промисловість, оскільки саме в цих галузях існує велика необхідність підвищення продуктивності праці та зниження витрат, забезпечення більш глибокої та комплексної переробки первинної сировини з метою значного збільшення виходу кінцевої продукції та підвищення її споживчих якостей [4]. У 2011 році в Україні в галузі сільського господарства було інвестовано 18182,6 млн.грн. або 7,7% загальної суми інвестицій, що вказує на позитивну динаміку збільшення інвестицій (у 2010 році обсяг інвестицій у сільське господарство склав 12230,8 млн.грн. або 7,2%) [3].

2. Технологічні пріоритети. Напрямки вкладення іноземного капіталу визначаються рівнем прибутковості конкретної галузі, виробництва, що визначає інвестиційну привабливість окремого елемента структури національної економіки [2, с. 24]. Необхідно впливати на напрями потоків іноземних інвестицій, виділяючи в якості пріоритетних напрямків високотехнологічні галузі (наука, аерокосмічна та атомна промисловість, галузі,

орієнтовані на інформаційні технології), що дозволить вийти на стадій інноваційний розвиток країни. У 2011 році в Україні в галузі освіти було інвестовано 2485,2 млн.грн. (1,0% загальної суми інвестицій у 2011 році), у діяльність в сфері інформатизації, дослідження та розробок – 429,9 та 520,8 млн. грн. (відповідно по 0,2%) [3].

3. Пріоритети регіонального розвитку. У 2011 році в Україні інвестиції розподілялися нерівномірно – більше 25 % всіх іноземних інвестицій були спрямовані в м. Київ (57662,7 млн.грн.). Значні обсяги іноземних інвестицій припадають на Донецьку – 10,98 %, Дніпропетровську – 9,1% області та АРК – 7,3 % [3].

4. Інституційні пріоритети. Розглядаючи сукупність впливів іноземних інвестицій на економіку України, можна відзначити безліч зловживань і негативних наслідків від іноземних інвесторів, що використовували неповну законодавчої бази й недовгий досвід ринкових відносин у країні, серед яких ухилення від сплати податків, переміщення в Україну екологічно шкідливих виробництв, порушення патентного законодавства, що привело до монополізації окремих сегментів, заповнення ринків неякісною, застарілою продукцією, що не знаходить збуту на іноземному ринку і т.д. [2, с. 25].

В подальшому при визначенні пріоритетних напрямків інвестування слід урахувати наступне:

- значних обсягів інвестицій потребує паливно-енергетичний комплекс;
- заходи державного впливу повинні бути спрямовані на розвиток галузей, пов'язаних з виробництвом готової продукції (що впливає на кількісні характеристики економічного зростання країни);
- важливим напрямком вкладення іноземних інвестицій повинні стати технології ресурсозбереження;
- стратегії використання ресурсного потенціалу регіонів повинні бути розроблені з урахуванням завдання розвитку інфраструктури та адміністративних інститутів;
- практику створення спеціальних економічних зон та зон з привабливим інвестиційним кліматом для рівномірного розвитку регіонів.

Література:

1. The Global Innovation Index 2012: Stronger Innovation Linkages for Global Growth / Saumitra Dutta INSEAD Editor, 2012, p. 440.
2. Навроцька Н.А. Пріоритети іноземного інвестування в економіку України / Н.А. Навроцька // Економічний простір. – 2012. – №58. – С. 19-26.
3. Державний комітет статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Іващенко А. Удосконалення механізму залучення іноземних інвестицій в агропромисловий комплекс / А. Іващенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – №3. – С. 18-20.

УДК 338.4:338.246:330.341.(477)

Сіренко К.Ю., аспірант кафедри фінансів

Чернігівський державний інститут економіки і управління, м. Чернігів
Kristen88@yandex.ru

**УДОСКОНАЛЕННЯ НАПРЯМКІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУлювання
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Одним з найважливіших завдань держави на сучасному етапі розвитку є регулювання інноваційного розвитку вітчизняного виробництва, зокрема підприємств легкої промисловості, які виробляють товари народного споживання, задовільняють потреби людей в одязі, взутті, текстилії, тканинах, забезпечуючи захист від природних катаклізмів. Структурні зрушения, що відбулися в економіці з початку 90-х років, привели до того, що в галузі загострилися численні економічні та соціальні проблеми. Частка одягу та білизни, вироблених з вітчизняних тканин за останні шість років скоротилася з 23,5 до 10,7 відсотка, одягу із шкіри, хутра та інших виробів – з 81,2 до 12 відсотків, взуття – у 2,2 рази. [1] За